

5è INFORME ANUAL DE L'OBSERVATORI NOCTÀMBUL@S

Observatori sobre violències sexuals en contextos d'oci nocturn i consum de drogues (Fundació Salut i Comunitat)

Ana Burgos García
Mireia Foradada Villar
Pau Zabala Guitart

drogas & género

PROYECTO
MALVA

**EJE CONSULTORÍA, FORMACIÓN Y
EVALUACIÓN**

Proyecto para abordar los retos de incorporar la perspectiva de género en la atención, tratamiento y prevención de drogas

noctámbul@s

**EJE PREVENCIÓN Y REDUCCIÓN DE
RIESGOS E INVESTIGACIÓN**

Proyecto de investigación, formación, consultoría y diseño de campañas preventivas de violencias sexuales en contextos de ocio nocturno y de consumo de drogas

espai **ARIADNA**
sortint del laberint

**EJE TRATAMIENTO Y REDUCCIÓN DE
DAÑOS**

Programas de atención integral a mujeres e hijas/os en situación pasada o presente de violencias machistas y con consumo abusivo de sustancias y/o dependencia

**GÉNERO
Y DROGAS**

**EJE SENSIBILIZACIÓN E INCIDENCIA
EN POLÍTICAS DE DROGAS**

Elaboración de artículos, presencia en jornadas y congresos, asesoramiento a instituciones, entidades y administraciones públicas. Participación en redes

Informes sobre violències sexuals en contextos d'oci nocturn i consum de drogues

1

2013/14

Per què tanta incidència en aquests contextos?

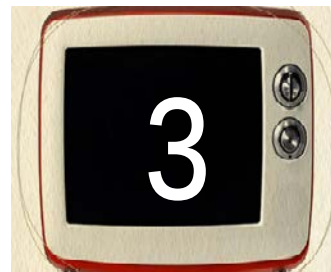

2

2014/15

Indaga en la sexualitat des d'una perspectiva de gènere

3

2015/16

Inclou nous àmbits:

- Legal
- Mèdic

4

2015/16

Inclou una nova dimensió d'anàlisi:

- Urbanisme

Campanya preventiva pròpia

Metodologies qualitatives

Anàlisi de discursos de persones expertes i usuàries d'oci nocturn

Incorporen tècnica quantitativa
Enqiesta on-line

5°

INFORME ANUAL

2017 - 2018

OBSERVATORIO
noctámbul@s

OBSERVATORIO SOBRE LA RELACIÓN ENTRE
EL CONSUMO DE DROGAS Y LAS VIOLENCIAS
SEXUALES EN CONTEXTOS DE OCIO NOCTURNO

2017/18

Nova dimensió d'anàlisi:
protocols

+ Urbanisme

+ Campanya preventiva
pròpia

L'Observatori en l'actualitat

RECERCA

Objectius

- Actualització contínua de les claus que articulen les dinàmiques de l'oci i els seus canvis i entendre la relació de les violències sexuals amb els hàbits de l'oci i el consum
- Obtenir propostes preventives per minimitzar els riscos derivats del consum de drogues i de les desigualtats de gènere i per orientar estratègies d'abordatge de les violències sexuals

Qui

Persones residents a l'espanyol d'entre 16 i 35 anys que consumeixen drogues y freqüenten espais d'oci nocturn (al 5è no hem posat límit d'edat)

Metodologia

- Sistema SDA (qüestionaris trimestrals de detecció alarmes)
- Entrevistes en profunditat a agents clau (professionals i líders d'opinió)
- Entrevistes en profunditat a joves
- Netnografia (anàlisi comentaris a Internet)
- Focus groups amb joves
- Guerrilles nocturnes: entrevistes semiestructurades
- Marxes exploratòries
- Qüestionaris quantitatius on line
- Observació no participant
- Anàlisi de fonts secundàries

L'Observatori en l'actualitat

OBSERVATORIO noctámbul@s

SOBRE VIOLENCIAS SEXUALES EN CONTEXTOS DE
OCIO NOCTURNO Y CONSUMO DE DROGAS

CURSO 2017 - 2018

FORMACIÓN

+ 160 horas de formación
+ 1000 personas formadas

JORNADA

*Violencias sexuales, espacio
público y ocio nocturno:*

8 ponencias
100 asistentes

CAMPAÑA

#EsViolenciaSexual:

6 postales
2 idiomas
12.000 postales impresas

REDES SOCIALES

+ 1.750 seguidorxs facebook
+ 1.280 seguidorxs twitter
30 nuevas entradas en web
www.drogasgenero.info

INVESTIGACIÓN

6 guerrillas nocturnas
30 entrevistas
2 marchas exploratorias
2000 encuestas
Análisis de campañas
5º Informe noctámbul@s

PROTOCOLOS

5 dinimizaciones comunitarias
10 meses de acompañamiento
por municipio

PONENCIAS

15 ponencias en jornadas
13 intervenciones en medios
6 dinimizaciones de grupos
de trabajo

IMPACTO EN MEDIOS

+ 150 referencias en noticias
+ 8.000 visualizaciones vídeo
"El sexismo sale de fiesta"

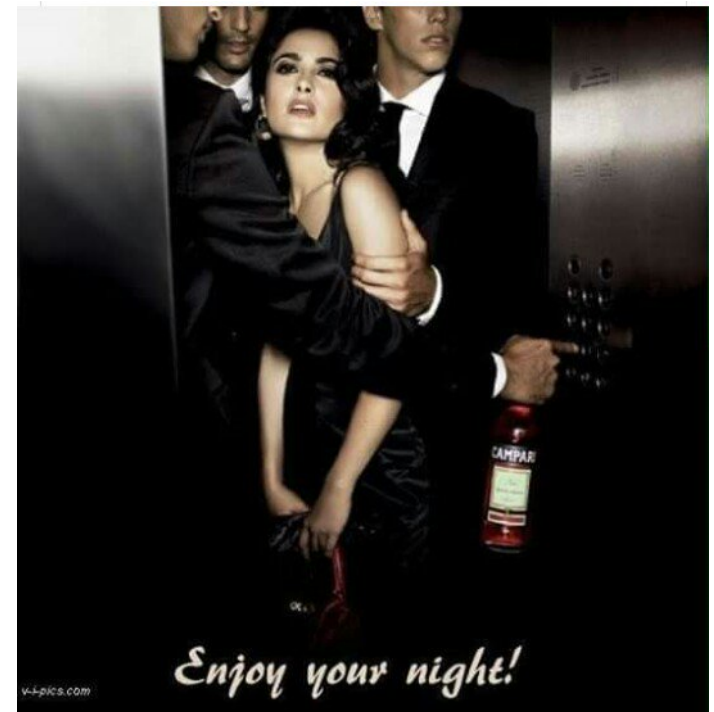
drogas&género

www.drogasgenero.info

Punts de partida

- La violència sexual no ha estat identificada com a un dels principals riscos de la “nit”, principalment per a les dones
- Especificitat de l'àmbit de l'oci nocturn: Alta permisivitat sexual percebuda
- Radiografia de la nit: posar el focus en la prevenció amb perspectiva de gènere, sense promoure la limitació de la llibertat de les dones

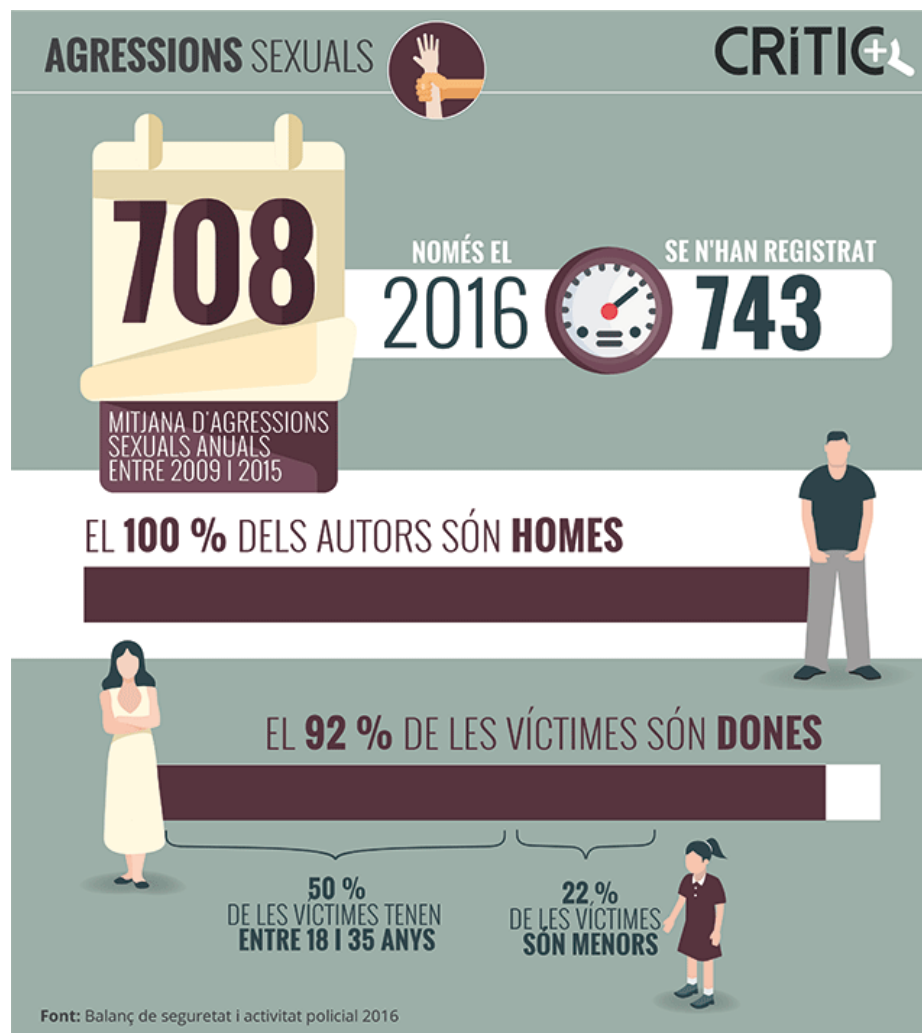

Recorregut – ideari sobre violències sexuals i consum de drogues en contextos d'oci nocturn

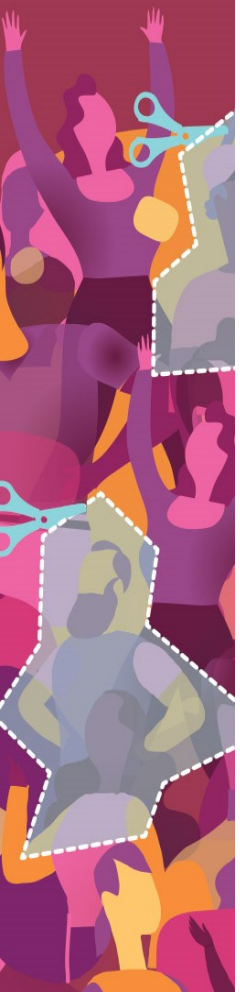
1

LA VIOLÈNCIA SEXUAL
ESTÀ NATURALITZADA,
NORMALITZADA Y
GENERALITZADA

HIPERSENSIBILITAT PER PARTS DELS HOMES

Las violencias que reciben los hombres, en un sistema binario y jerarquizado que les otorga privilegios, no son violencias estructurales ni sistémicas, sino que tienen carácter puntual, y que no las sufren por el hecho de ser hombre, es decir, por motivos de género (4º Informe Noctámbul@s)

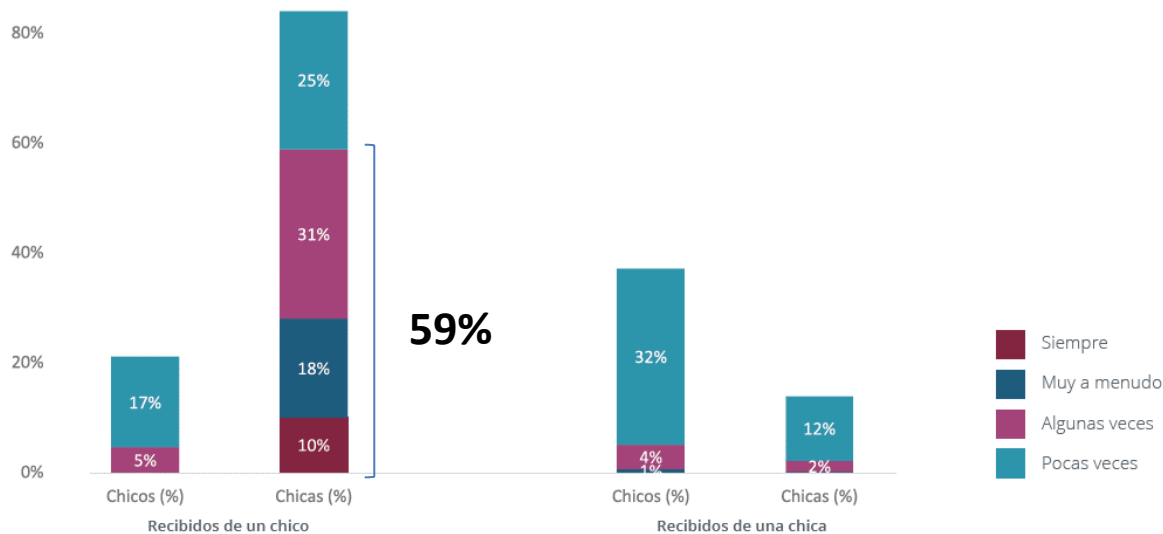

3

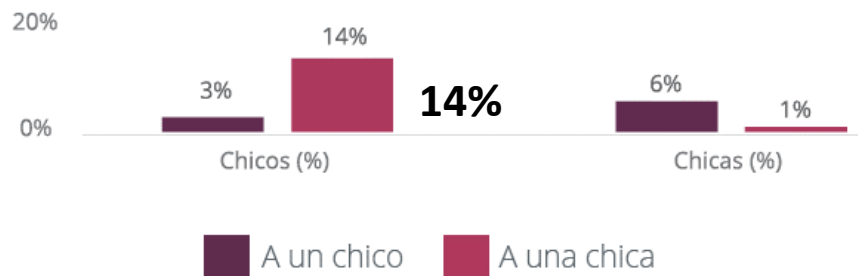
AGRESSORS FANTASMA

4t Informe Noctàmbul@s

Sufrir insistencias

Insistir

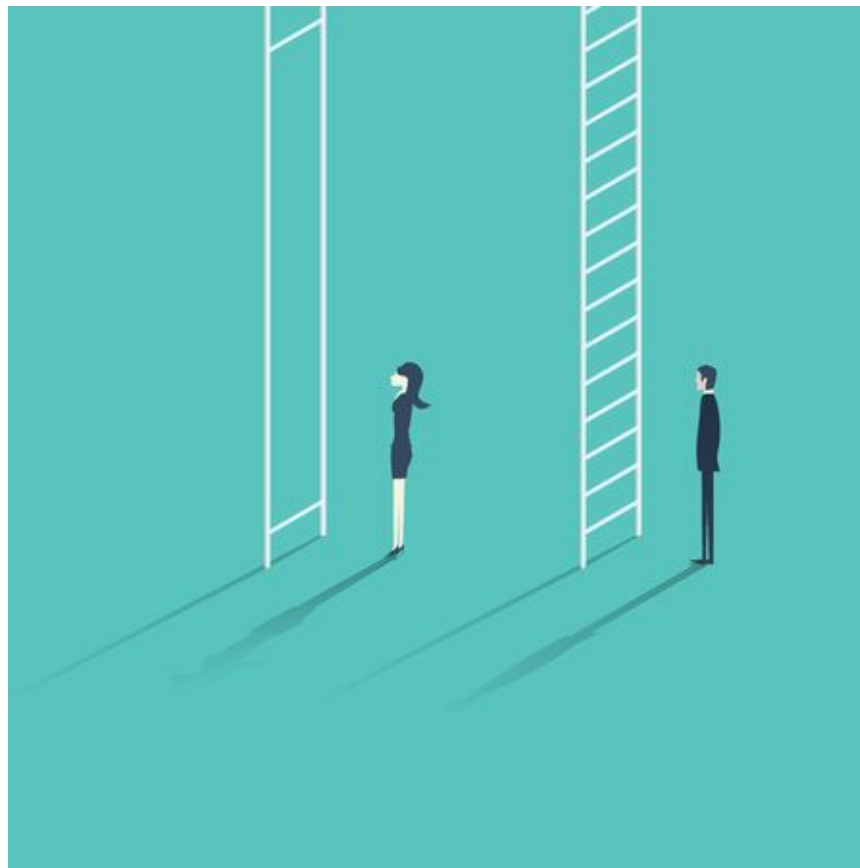
**UN VIOLADOR
NO ES UN ENFERMO**

**ES UN HIJO SANO
DEL PATRIARCADO**

**¡CUIDADO!
EL MACHISMO MATA**

4

MIRATGE DE LA IGUALTAT

5

ELS CONTEXTOS D'OCI NOCTURN FACILITEN LA VIOLENCIA

6

MERCANTILITZACIÓ DE LA SEXUALITZACIÓ DE LES DONES

FLOU con Alvaro Gomez Morte y Erwin Roberto Zenteno.

13 ene. a las 20:00 • 🌐

Así va la cosa, te quedas sin plátano sin darte cuenta
#pinkfridaydospuntocero **#nosinmiplatano**
#yoquieroflou

2 veces compartido

Me gusta

Comentar

Compartir

2017

7

SOCIALITZACIÓ DE LA SEXUALITAT TABÚ, HETERONORMATIVA I MASCLISTA

SI EL QUE ET POSA ÉS QUE ET DIGUIN QUE NO,
TENS UN PROBLEMA

Si, quan intentes lligar, t'atreu
molestar i agredir les dones
#ÉsViolènciaSexual

Encuesta sobre la percepción social de la violencia sexual: el 19'9% de las personas encuestadas consideran que uno de los motivos por los cuales los hombres agreden sexualmente a las mujeres es la “incapacidad de controlar los impulsos sexuales” (EPSVS, 2018: 89).

LA CONFIGURACIÓ URBANÍSTICA DE L'OCI NOCTURN GENERA POR I INSEGURETAT EN LES DONES

4º Informe Noctàmbul@s:

Tant els horaris com la configuració social i física dels espais d'oci, els recorreguts a peu que connecten la casa amb el lleure o el transport públic en la nit, no són viscuts com segurs per a les dones.

Limitació llibertat de moviment i el seu dret a la ciutat.

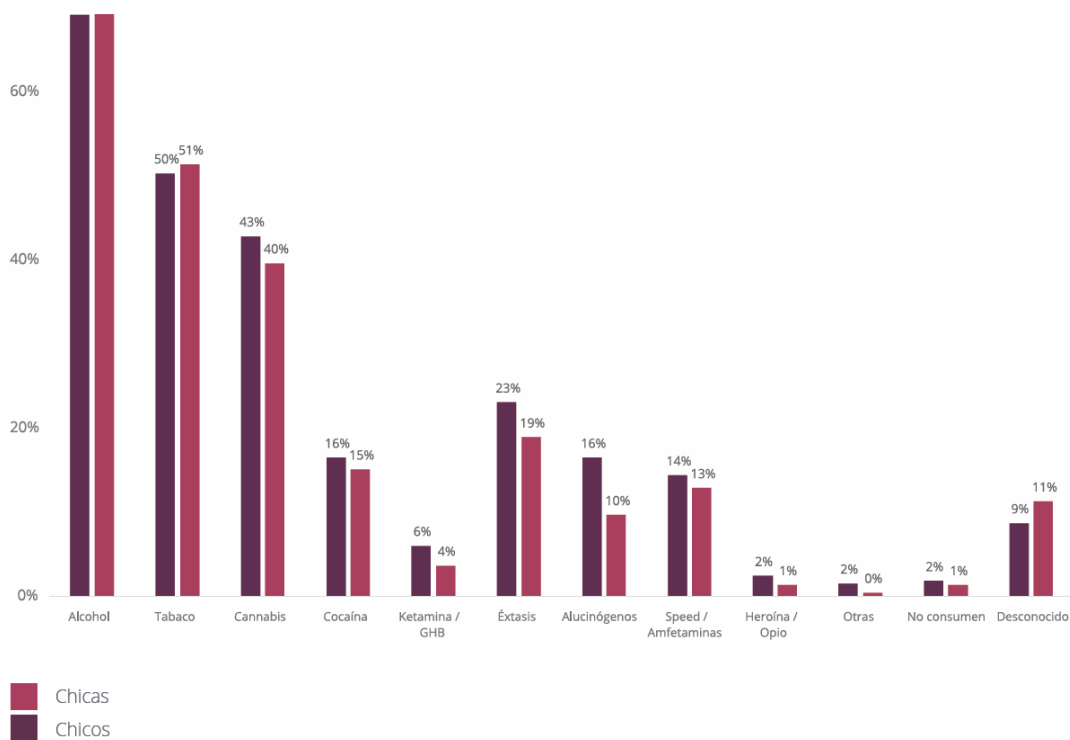
Les dones planegen més els seus itineraris i canvien en moltes ocasions els seus recorreguts, condicionades per la percepció de por, particularment en horaris nocturns.

LA DROGA MÁS PRESENT EN SITUACIONES DE VIOLENCIA SEXUAL ES L'ALCOHOL

4t Informe Noctàmbul@s

Drogas consumidas

324.cat
@324cat

La policia creu que la noia presumptament violada a la discoteca Razzmatazz havia begut alcohol i fumat marihuana i, per això, els sospitosos se n'haurien aprofitat

Prorrogada la detenció dels dos sospitosos per la violació a Razzmatazz
ccma.cat

324- Catalunya
03.06.2018

La Provincia –
diario de Las Palmas
28.06.2018

La mitad de los españoles cree que el alcohol es el causante de una violación

El 43,7% de los encuestados señala que si las mujeres no tienen la intención de mantener relaciones sexuales con un hombre no deberían coquetear con ellos

EFE Madrid
Martes, 5 junio 2018, 20:56

Uno de cada dos españoles, el 50% en el caso de los hombres y el 45,6% en el de las mujeres, considera que el alcohol es a menudo el causante de una violación, y el 15% cree que si la víctima ha sido agredida mientras estaba borracha, ella tiene parte de culpa «por haber perdido el control».

Así lo pone de manifiesto la primera encuesta sobre la 'Percepción Social de la Violencia Sexual' elaborada por la Delegación del Gobierno para la Violencia de Género, que lamenta que la mitad de la población tenga una opinión que «implica eximir de culpa al agresor», lo cual demuestra la necesidad de «continuar educando y sensibilizando a la ciudadanía» en esta materia.

EFE
05.06.2018

EL CONSUM
CULPABILITZA LES
DONES PERÒ LEGITIMA I
DESRESPONSABILITZA
ELS HOMBRES

En cas d'agressió sexual en contextos festius i de consum de substàncies

A ell: “Estava borratxo, no sabia el que feia”

ATENUANT

A ella: “Això et passa per beure. T’ho has buscat”

AGREUJANT

SOBREDIMENSIÓ MEDIÀTICA DE LES SITUACIONS DE SUMISSIÓ QUÍMICA PREMEDITADA

- *Submissió química premeditada Vs oportunista*
- *Mite de l'agressor "malvat, excessiu, cruel, dement". Agressors coneguts!*
- *"Les dones són més víctimes quan han estat intoxicades contra la seva voluntat": "dones bones Vs dones dolentes"*
- *"Xacra social": "Les informacions sobre feminicidis o agressions sexuals tenen un tractament sobretot incidental. No solen explicar per què s'ha arribat a produir, és a dir, els falta context [...] Las peces, a part d'incidentals, són poc o gens preventives o, de vegades, si ho són, responsabilitzen l'agredida per no haver pres mesures de seguretat" (Observatori ORIGEN).*

 MENÚ

EL ESPAÑOL

SUSCRIBETE

El Chicle y su mujer llevan 15 años casados. Por aquel entonces, él llevaba el pelo teñido de rubio.

REPORTAJES

El Chicle', las tres vidas del monstruo: el "pringao" del cole, el delator y el asesino de Diana

El español.
06.01.2018

TENDÈNCIA A
SITUAR EL
DETONANT DE LA
VIOLÈNCIA SEXUAL
EN LA SUBSTÀNCIA
I NO EN LA
SUBJECTIVITAT I
MARC SOCIAL
SEXISTA DE QUI
AGREDEIX

INVESTIGACIÓN

Tercera víctima de la burundanga en Galicia: una joven despierta sin ropa interior dentro de un coche

● Los dos detenidos este lunes ingresaron en prisión acusados de abusos sexuales

Hospital de Lugo, donde las tres jóvenes fueron sometidas a exámenes médicos - EFE

P. A.
@abcengalicia

Santiago - Actualizado: 04/12/2018 11:58h

ABC -
04.12.2018

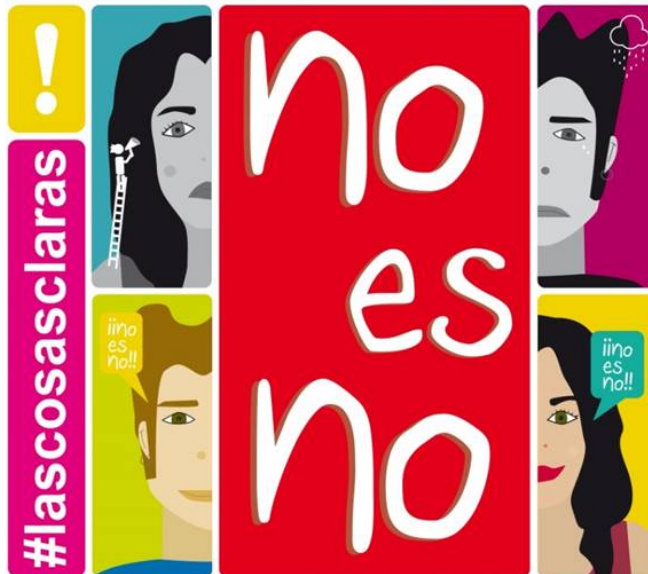
EL CONSENTIMENT ÉS UN CONCEPTE PROBLEMÀTIC SOBRE EL QUAL CAL APROFUNDIR

No és no?

- Sembla que si no s'expressa negativa, les dones estan per defecte a disposició de l'els homes. Qui desitja? Qui consenteix?
- Es posa el focus en la responsabilitat de les dones de dir que no. No busca el desig actiu o el consentiment entusiasta: “només sí és sí”
- Diversos estigmes que travessen a les dones i la seva sexualitat:
 - “Estreta”
 - “Escalfapolles”
 - “Putà”
- Situacions en les que la por impedeix el “no” (únic crim en què es jutja no només la culpabilitat de l'acusat sinó la innocència de la víctima)

Campaña para la prevención del acoso sexual

PARA EVITAR SITUACIONES INCÓMODAS

LAS COSAS CLARAS DESDE EL PRINCIPIO

 Cátedra sobre
Igualdad y Género
Universidad Zaragoza

 UNIÓN EUROPEA
Fondo Social Europeo

 GOBIERNO
DE ARAGON
Instituto Aragonés de la Mujer

2014

JUSTICIA Una pena de agresión sexual es rebajada porque la víctima hizo teatro en el colegio

La Associació d'Actors i Actrius Professionals Valencians ha empezado una campaña contra una sentencia de los juzgados valencianos que rebaja la pena del agresor porque la víctima hizo teatro en el colegio. La Asociación la considera humillante tanto para la víctima como para las profesionales de la Interpretación.

Actrices y actores solidarizan con la víctima de la sentencia [EL SALTO PAÍS VALENCIA](#)

BEATRIZ BADENAS
@BTRZ_BDN

PUBLICADO
2018-11-19 09:00:00

Si tener un cuerpo de mujer, llevar ciertas prendas de ropa o estar en ciertos lugares a ciertas horas, así como tener cierta actitud –o no tenerla, recordemos a la víctima de *La Manada*– podía convertir en culpable a la víctima de violencia de género, ahora se suman los *currículum vitae* desde la escuela.

El Salto
19.11.2018

Campanya preventiva: #ÉsViolènciaSexual (2018)

Campanya preventiva: El sexisme també surt de festa (2017)

https://www.youtube.com/watch?v=T_8GG3Zat_U

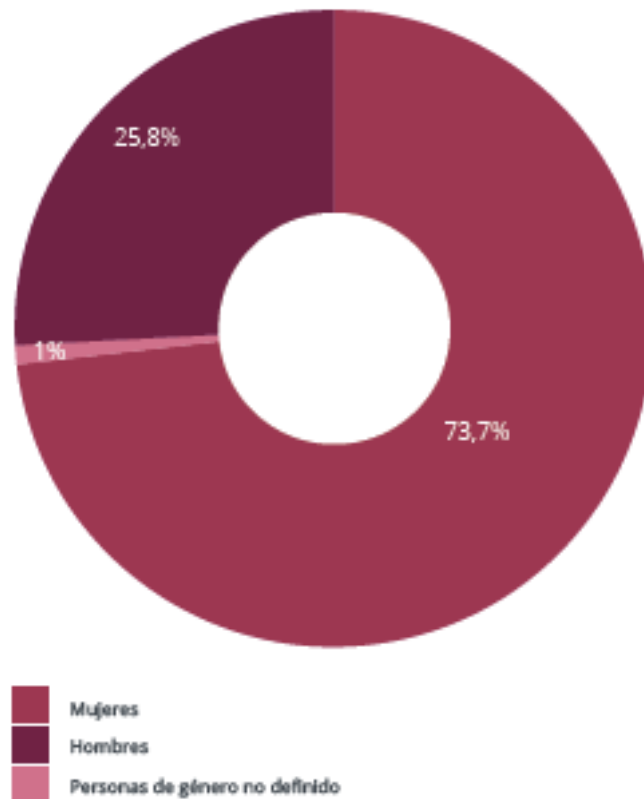
GRÀCIES!!!

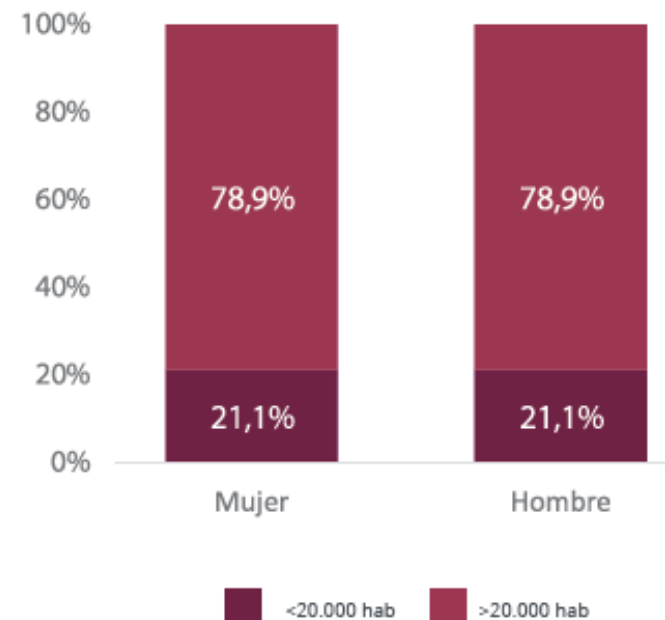
noctámbul@s

Enquesta: Perfil sociodemogràfic de les persones participants (I)

Participants per gèneres

Distribució de persones segons població de residència

Enquesta: L'edat

30

30

Entrevistadora: ¿Y creéis que se pueden dar este tipo de violencias sexuales a través de RRSS?

Mujer 1: "No, es que yo lo corto mucho. Soy muy tajante. Pero a veces te sabe mal y le sigues el rollo y ellos se piensan algo que no es. Es que nada más que te entren y hablen ya sabes con la intención que van".

Mujer 2: "Sí, también que me hablen a las 3 am y no es normal. Entonces si les das pies, creas falsas intenciones".

Mujer 3: "Con las fotos. Yo nunca he enviado ni a mi pareja"

Mujer 2: "Yo tampoco. Yo creo que es la juventud de ahora y no de nuestra generación. Es que a mí no se me ocurriría enviar a nadie fotos mías ni en bikini. Es que los críos piensan que hacen cosas inocentes y no sabes que creas algo que no te das ni cuenta"

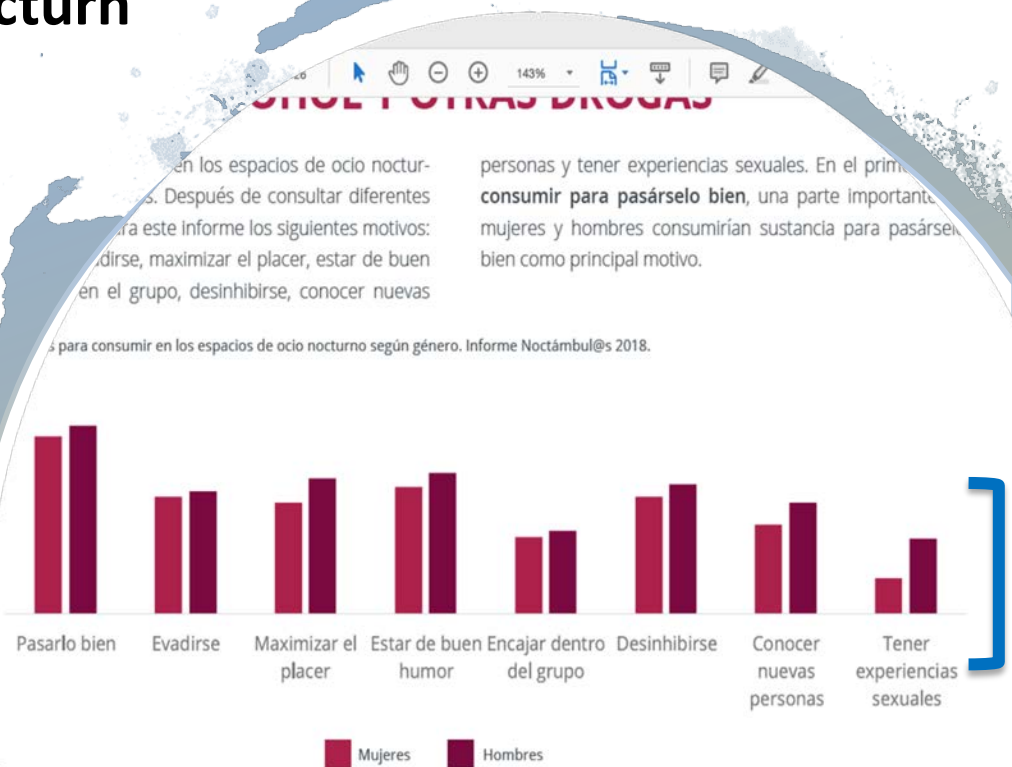
3 mujeres de entre 35-40 años, terraza bar [Énfasis añadido]

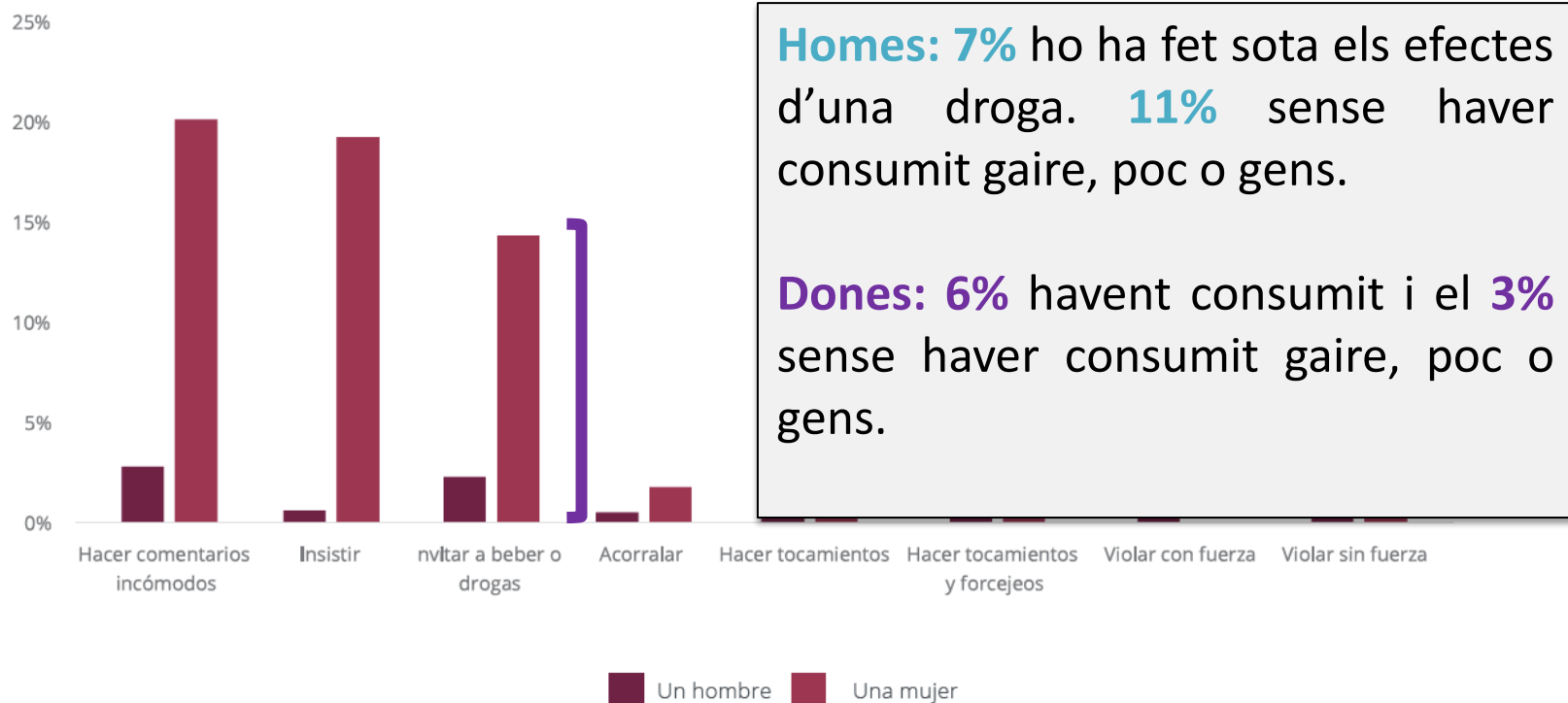
La majoria de persones majors de 35 entrevistades a les guerrilles nocturnes, considera que les persones joves són més masclistes i pateixen més masclisme.

Motivacions per consumir en els espais d'oci nocturn

El **37% dels homes** consumiria amb finalitats sexuals, mentre només un farien el **17% de les dones** enquestades.

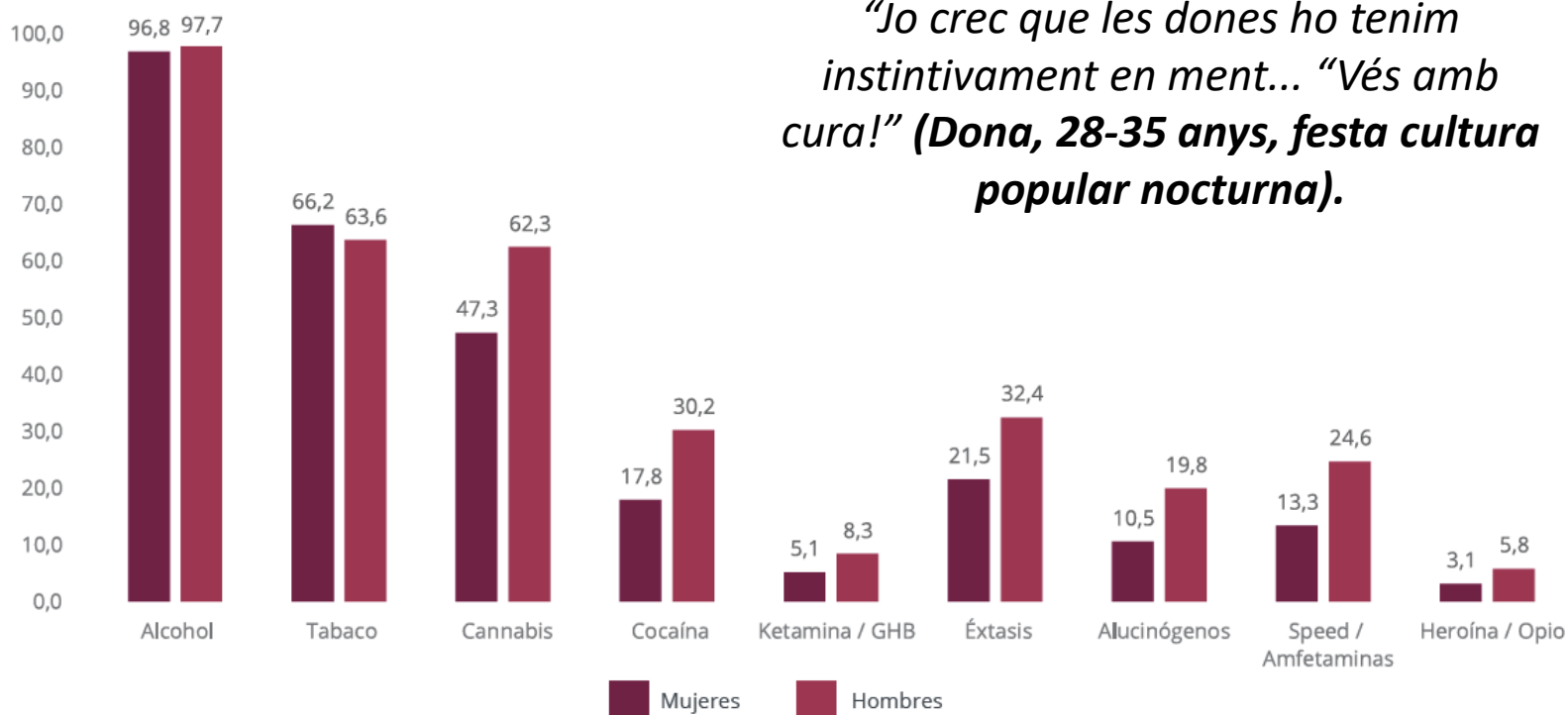

Associació de consum de drogues amb la violència sexual: Canvis en la percepció dels homes.

El 18% dels homes enquestats convidarien a consumir a una altra persona per acabar tenint relacions sexuals, utilitzant alguna droga com a facilitador de la situació.

Les dones despleguen estratègies relacionades amb el consum per no patir violències sexuals o que les responsabilitzin

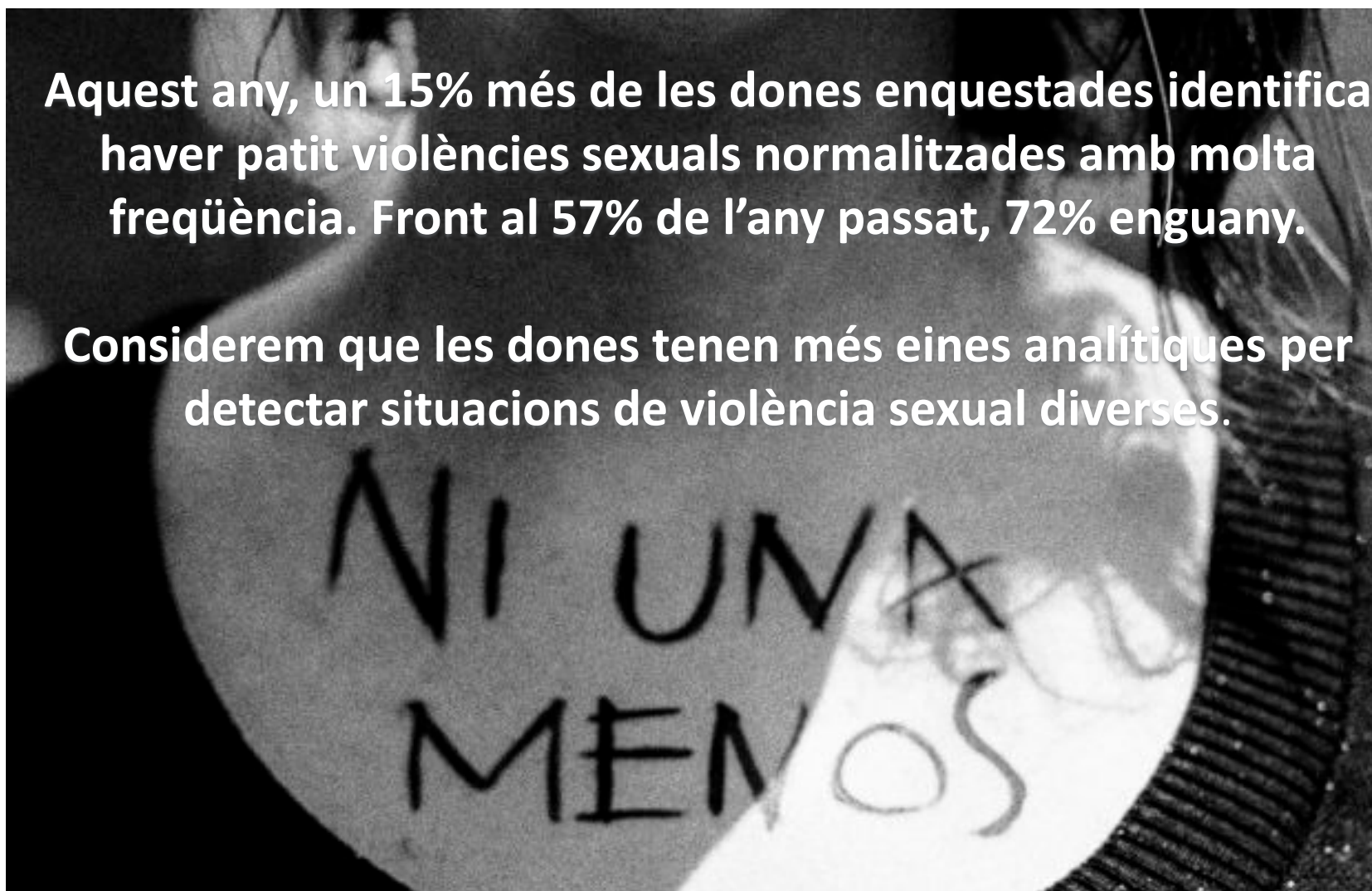

Elles consumeixen drogues legals o menys estigmatitzades (socialment més acceptades).

Un 97% de les dones participants a l'enquesta han patit algun tipus de violència sexual

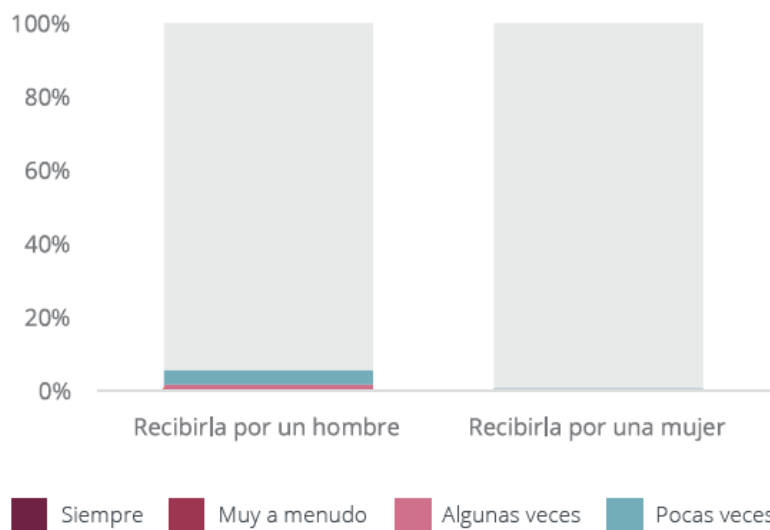
Aquest any, un 15% més de les dones enquestades identifica haver patit violències sexuals normalitzades amb molta freqüència. Front al 57% de l'any passat, 72% enguany.

Considerem que les dones tenen més eines analítiques per detectar situacions de violència sexual diverses.

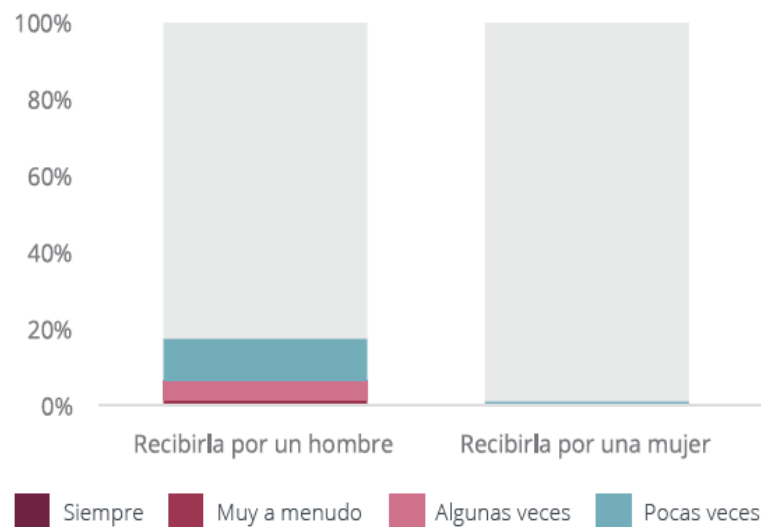

Hi ha més violacions sense força que amb força

Patir violació amb força (2018)

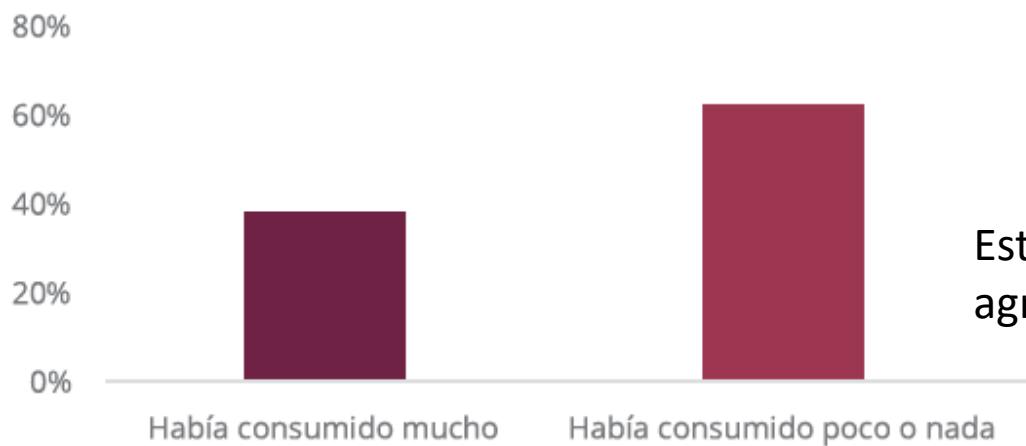
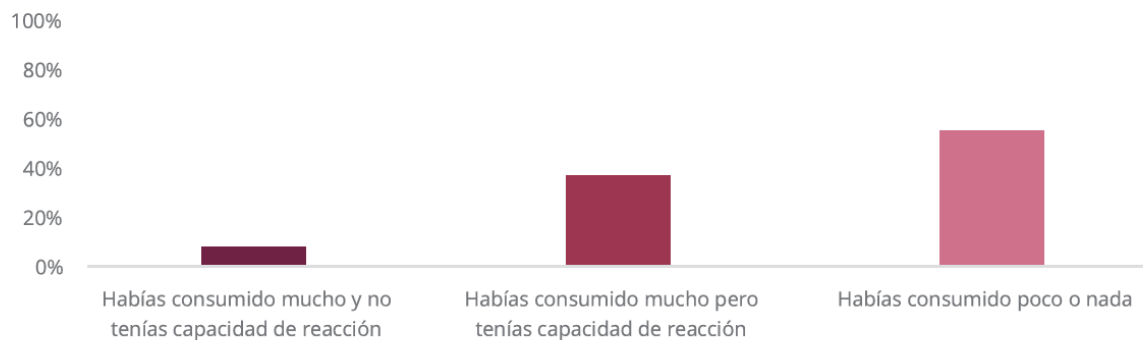

Patir violació sense força (2018)

198 enquestades van patir una violació sense força. Són 141 casos més que en la violació amb força.

Estat de la dona quan va ser agredida (2018)

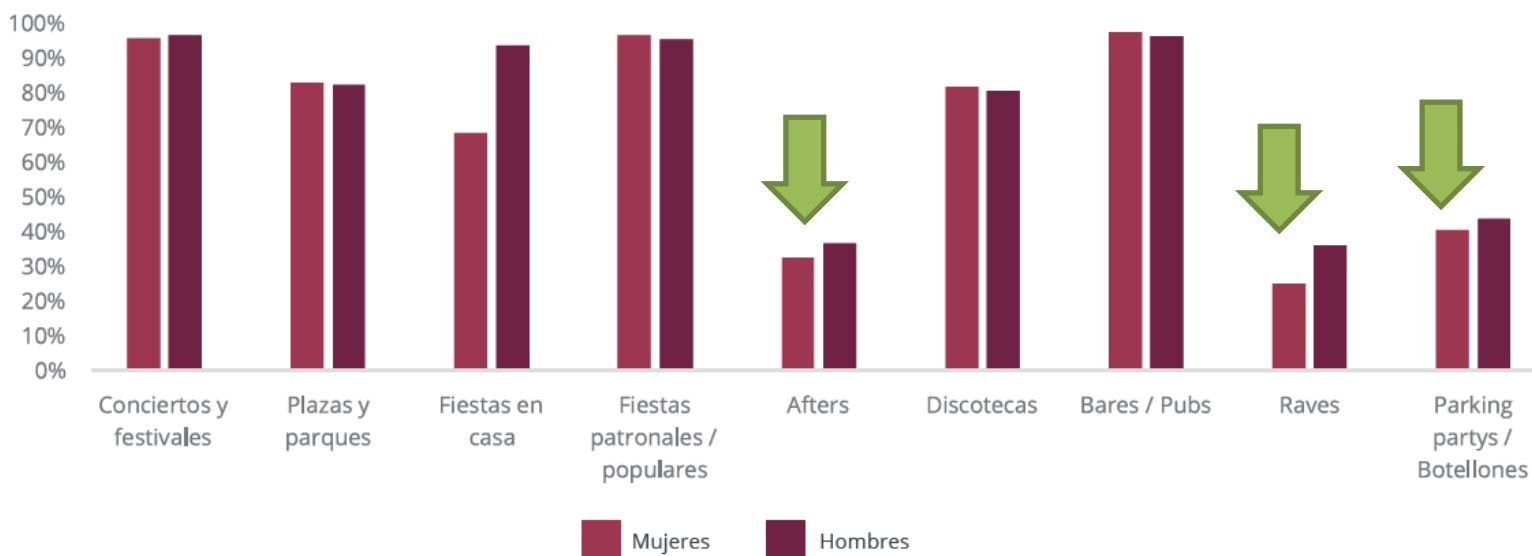

Estat de l'home que havia agredit (2018)

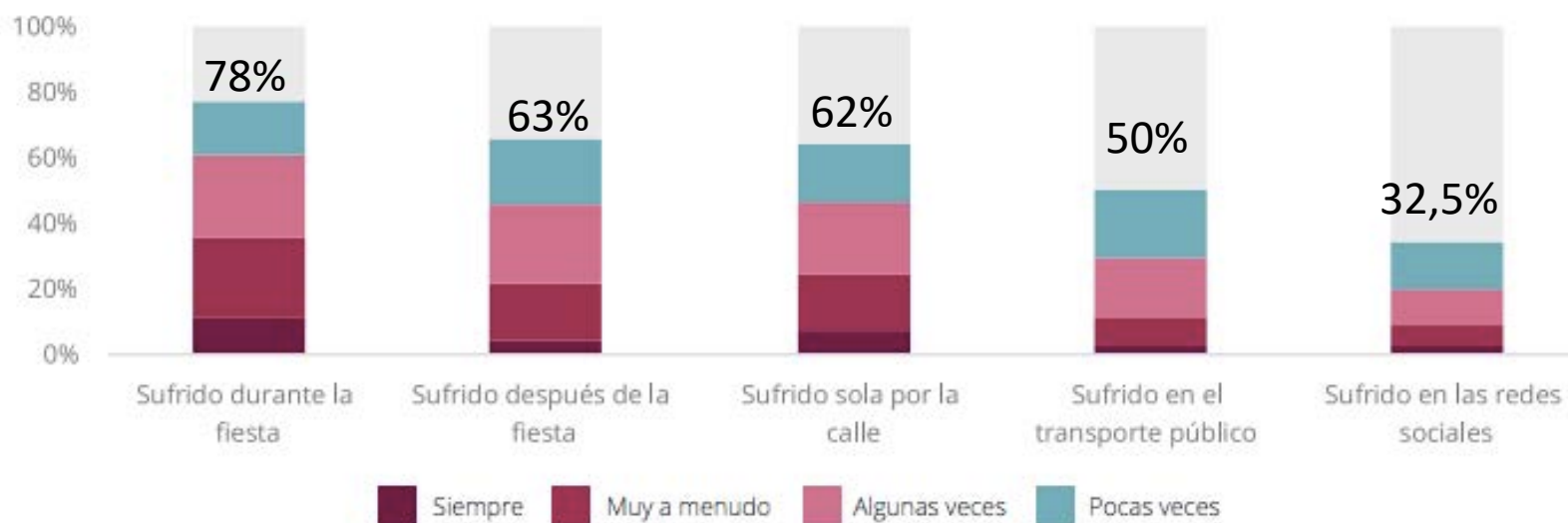
La percepció de seguretat en els espais d'oci nocturn

La percepció d'inseguretat és major quan l'oferta d'oci és poc variada.

Figura 11. Espacios en los que se acude de fiesta según género. Informe Noctámbul@s 2018.

El 78% de les participants identifica que l'espai de festa t'exposa a viure moltes violències. El 63% identifica també els moments posteriors.

Haver patit violència, segons els espais de la festa

**DE CAMINO A CASA
QUEREMOS SER LIBRES**

NO VALIENTES

GRÀCIES!!!

PROTOCOLS D'ACTUACIÓ DAVANT LES VIOLÈNCIES SEXUALS

QUÈ SÓN ELS PROTOCOLS?

Per unes festes de Gràcia lliures de sexismes:

SER BAVÓS NO ÉS LLIGAR ÉS ASSETJAR

Utilitza llenguatge no sexista.
No volem paternalismes. Podem fer-ho soles.
No justifiquis les teves conductes
masclistes en l'alcohol.
No és no.

 **NO CALS QUELLES RESPONSABILITATS
DE DUES DUEIXES CONTRA
LES AGRESSIONS SEXISTES**

**POR UNAS FIESTAS
LIBRES DE
AGRESIONES
SEXISTAS
ERASO
SEXISTARIK
GABEKO
JAIEN
ALDE**

**FORA
FIESTA
FREE
OF SEXUAL
ABUSE AND
HARASSMENT!**

**POUR
DES FÊTES
SANS
AGRESSIONS
SEXISTES!**

112 SOS NAVARRA

INDARKERIA SEXISTARI AURRE EGITEA GUZTION ARDURA DA

ES RESPONSABILIDAD DE TODXS ACTUAR CONTRA LA VIOLENCIA SEXISTA

Protocol

El col·lectiu de la IMAGINADA...
Aldí doncs la IMAGINADA...
Podeu dirigir-vos a...

PER UNES FESTES LLIURES DE SEXISME I LGTBIFOBIA

bandim TOTES de la festa!

*Seguim treballant després del festival.
Contacta amb nosaltres: punttila@laimaginada.cat

LA MERCÈ ANTIMASCLISTA

#BCNANTIMASCLISTA
www.lamerce.barcelona
LA MERCÈ'18

Respecta'm

PREVENIÓ DE
CONDUCTES SEXISTES EN L'OCI
DE TARRAGONA

PROTOCOLS REALITZATS I EN PROCÉS

**Diputació
Barcelona**

Mancomunitat
de la Conca d'Òdena

AJUNTAMENT DE
SANT SADURNÍ D'ANOIA

Ajuntament de
Capellades

Ajuntament
de **Berga**

Ajuntament de
Mollet del Vallès

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**

Ajuntament
de Cubelles

Mancomunitat
Intermunicipal de la
Vall del Tene

Ajuntament
de Sitges

Ajuntament
de Molins de Rei

Ajuntaments

AJUNTAMENT DE
VILADECANS

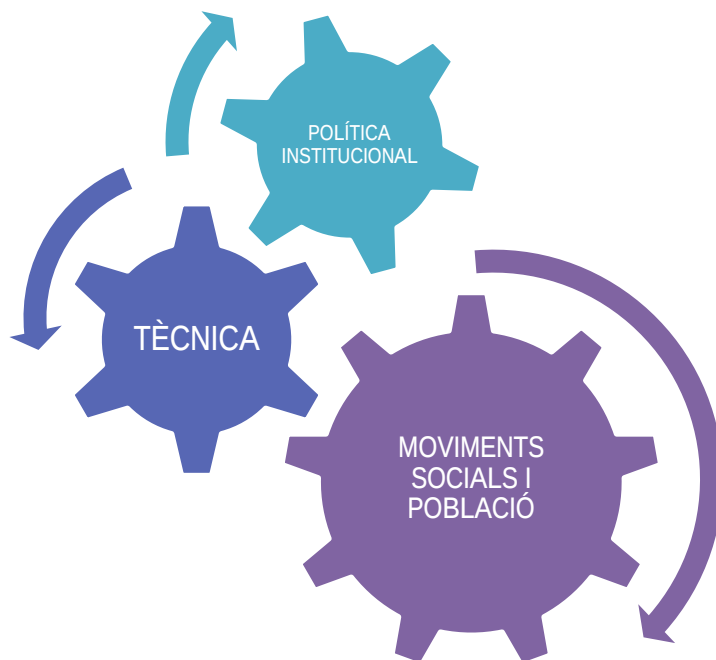
AJUNTAMENT DE
SantCugat

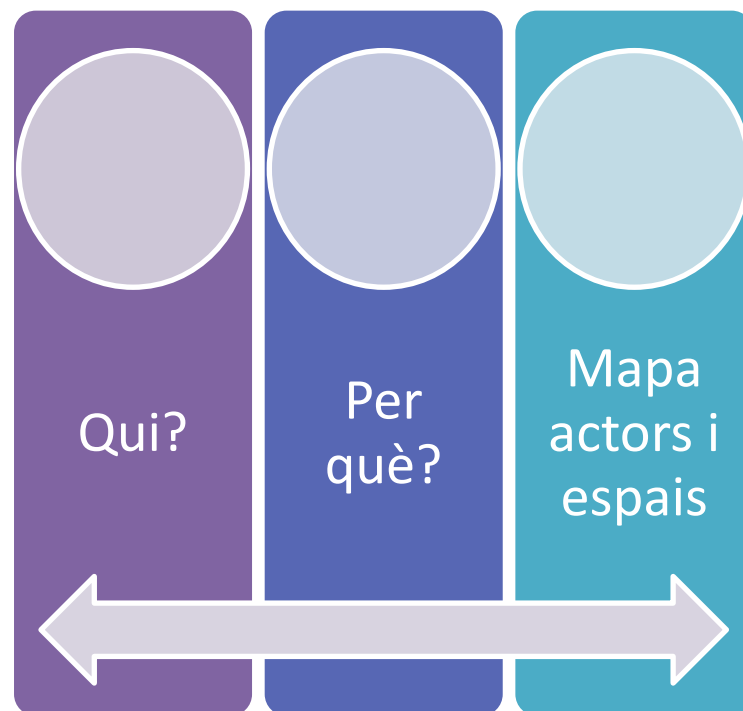
Ajuntament de
Tàrraga

PRINCIPIS FONAMENTALS PER ELABORAR UN PROTOCOL EFECTIU

Interès

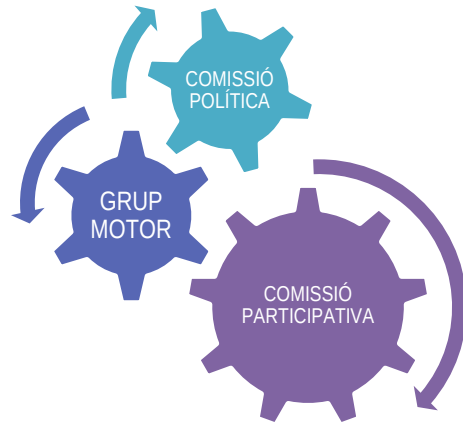

Motius i dinàmiques pròpies

METODOLOGIA

ESTRUCTURA DE TREBALL

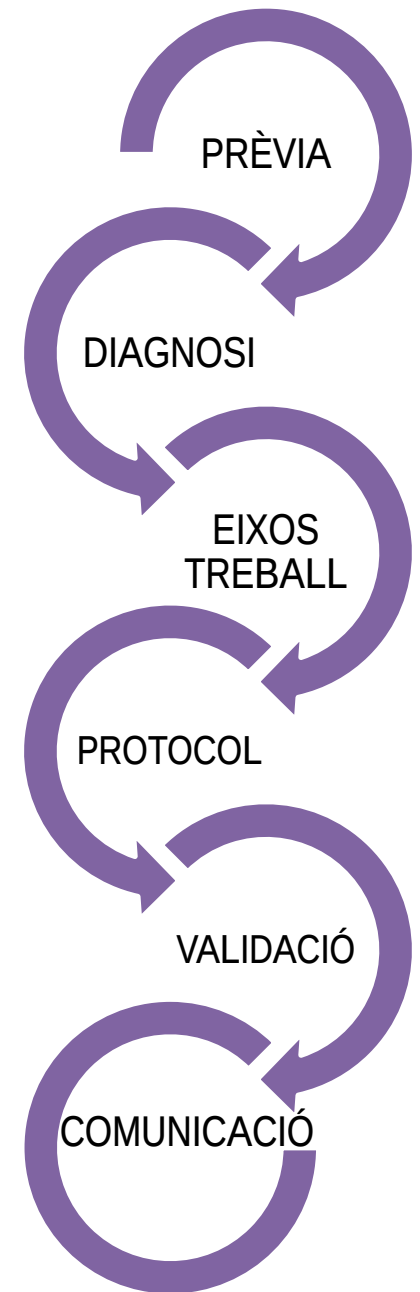
PERSPECTIVA FEMINISTA

ADAPTACIÓ

METODOLOGIES PARTICIPATIVES

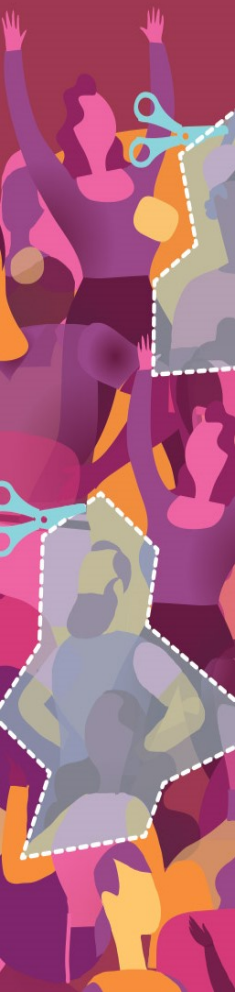

VALORACIONS. Punts forts

-
- 📢 Sensibilització
 - 📢 Empoderament i referencialitat col·lectius feministes i de dones
 - 📢 Generar espais compartits per les bases
 - 📢 Rol feminista entitat dinamitzadora
 - 📢 Recursos en pro de la transversalitat de gènere
 - 📢 Creació de noves figures
 - 📢 Utilització estratègica de l'onada mediàtica

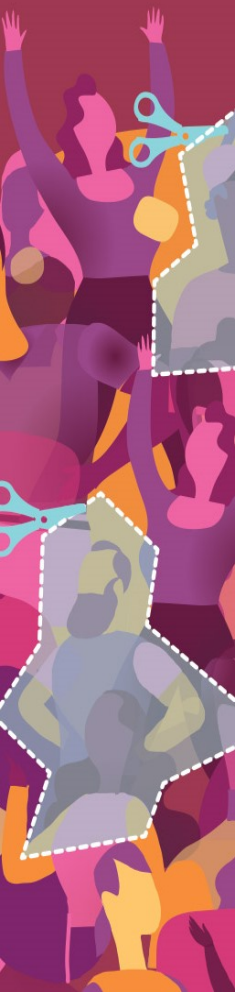
VALORACIONS. Problemàtiques

- ✂ Falta de perspectiva de gènere
- ✂ Complex entramat de serveis d'atenció
- ✂ Debat sobre l'expulsió
- ✂ Falta d'espais compartits entre administracions
- ✂ Falta de coherència sobre perspectiva de gènere des de l'administració
- ✂ Instrumentalització política de la temàtica i dels espais participatius
- ✂ El perill del “rentat de cara” i del “paper mullat”
- ✂ El problema de l'atenció a persones menors

VALORACIONS. Aspectes a millorar

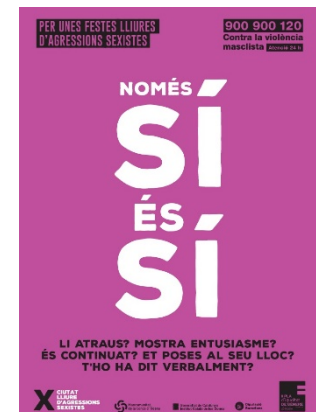
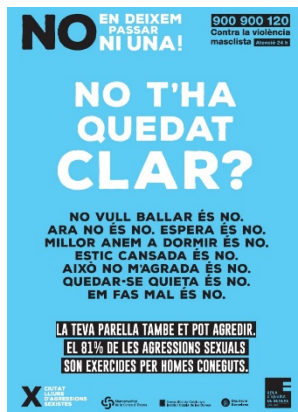
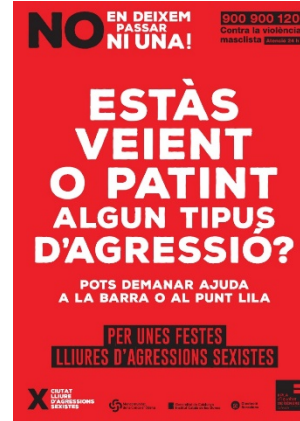
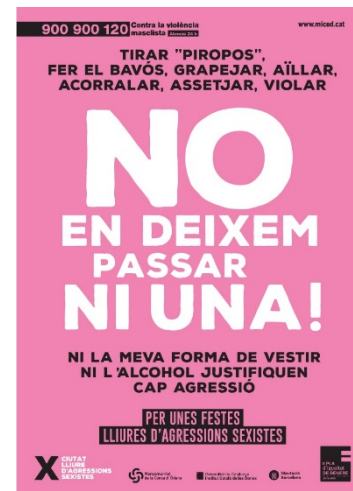
- 👁️ Mirada interseccional
- 👁️ Rigorositat de la fase 0
- 👁️ Millorar la incorporació de les mirades LGTBIQ+
- 👁️ Implicar més activament als locals d'oci nocturn

RESULTATS FINALS

Com queden els protocols?

CAMPANYA COMUNICATIVA

RESULTATS FINALS. Com queden els protocols?

FORMACIONS I TALLERS

ESPAIS

PROGRAMACIÓ

Idees per construir una festa major amb perspectiva feminista

Poble Sec Feminista 2017

PRINCIPIS I PASSOS A SEGUIR

PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

● AVISAR I INFORMAR

Totes les situacions detectades s'han d'avisar i traspassar la informació al **punt d'entrada de situacions** marcat per la festa. Aquest podrà ser el Punt Lila o el punt d'entrada de casos segons la festa. Haurà d'estar ben clar on s'ha d'avisar. Si a la festa no hi aquest dos punts, s'informarà del recurs del protocol i on es poden dirigir i demanar ajuda.

● INFORMACIÓ RIGUROSA

La informació ha d'arribar de primera mà abans de iniciar l'actuació. Cal evitar i tallar rumors.

● NO QÜESTONAR L'AGRESSIÓ

Es recull la informació i es traspassa sense fer un judici sobre l'agressió. Sobretot en el cas que l'agressió estigui explicada per part de la persona agredida, caldrà tenir cura d'aquest principi.

● RESPECTAR LA VOLUNTAT DE LA PERSONA AGREDIDA

Es traslladarà tota la informació necessària la persona agredida i es respectarà la seva voluntat. Només en casos de risc de integritat física de la persona agredida es pot actuar sense la seva voluntat i sempre a través dels serveis de seguretat.

● TREBALL EN EQUIP

Ha d'haver-hi una resposta coordinada i amb equip de totes les situacions detectades i informades. Els diferents actors que hagin format part del protocol i la resta de personal ha de donar-los suport.

● ACTITUD DE CURA AMB LA PERSONA AGREDIDA I FERMA AMB L'AGRESSORA

De bon tracte, suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió. Actitud ferma, de rebuig, però dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.

Cal tenir en compte:
● On està passant?

● Qui està patint l'agressió i qui l'està exercint?

● Quina relació hi ha entre aquestes persones?

● En quin estat es troben aquestes persones?

Cal destacar:
● Aquesta proposta d'actuació pot ser revisada i millorada a través de les avaluacions del Grup de Seguiment.

CIRCUIT

PREVENCIÓ	 Materials de Campaña: misratges, cartells, falcs, etc.				
	Manifest per unes festes lliures d'agressions sexistes				
DETECTA	Formació entitats: festes populars i agents intervenció				
	Espai de suport: Punt Lila (Espai Tranquil)				
ATENCIÓ	Tipus de violències sexuals (existeixen altres tipologies que també poden de ser detectades):				
	Mirades sexuals no desitjades i continuades	Comentaris sexuals no desitjats i continuats: gestos, mirades, etc.	Invasió continuada de l'espai vital	Tacaments puntuals o continus no desitjats	Asseriments: impediement per moure's lliurement
RECUPERACIÓ	Qui DETECTA? Persones festa				
	Agents detectats: AGRESSIÓ				
RECUPERACIÓ	Equip Punt Lila				
	Persona que pateix l'agressió				
RECUPERACIÓ	Principi d'actuació				
	Totes les situacions detectades passen pel Punt Lila. No qüestionar l'agressió, sobretot a la persona que la pateix i que la denuncia.				
RECUPERACIÓ	Respectar la voluntat de la persona agredida.				
	Treballar en equip. Coordinació amb les companyes i companys organitzadors de la festa i amb les professionals del Punt Lila.				
RECUPERACIÓ	Actitud de cura, de suport mutu, respectuosa i d'escolta activa cap a la persona que pateix l'agressió.				
	Actitud ferma, dialogant i assertiva amb la persona que exerceix l'agressió.				
RECUPERACIÓ	Informació rigorosa i de primera mà. Evitar i tallar rumors.				
	Pasos a seguir				
RECUPERACIÓ	Entrada de situació al punt lila.				
	Actuació del punt lila. Valoració ràpida i sobre la gravetat del que està passant del tipus d'agressió i de la intensitat de la violència. Si és necessària una resposta immediata, s'envia a seguretat.				
RECUPERACIÓ	Parlar amb la persona que pateix o ha patit l'agressió.				
	Ofertor Equil Tranquil amb un equip de dones que estaran amb ella.				
RECUPERACIÓ	Actuació a l'equip tranquil. Explicar protocol i recollir la informació sobre el que ha passat.				
	Serveis de suport i acompanyament. Traspasar tota la informació sobre els recursos disponibles.				
RECUPERACIÓ	Principis				
	Recursos Protocol				
RECUPERACIÓ	Serveis oficials				
	Altres entitats o grups de suport				

GRUP DE SEGUIMENT

ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

RECURSOS DE SUPORT

NO BASTA CON PROTOCOLOS

MOLTES GRÀCIES!

noctámbul@s

www.drogasgenero.info

noctambulas@fsyc.org

Observatorio Noctámbulas

[@ObsNoctambulas](https://twitter.com/ObsNoctambulas)

MOLTES GRÀCIES!